

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 14 » 02 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИКУМ З УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ: ТИПОЛОГІЯ СТИЛІВ І
ФОРМ У МИСТЕЦТВІ**

для студентів

спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01. Українська мова і література
освітньої програми 035.01.01 Українська мова і література

освітнього рівня першого (бакалаврського)

Київ — 2019

Розробник:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Викладач:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 17.01.2019 р. № 8

Завідувач кафедри (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.01 Українська мова і література

04.02.2019 р.

Гарант освітньої програми (Литович Л.О.)

Робочу програму перевірено

    .   .2019 р.

Заступник директора (Л. І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з української літератури

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	7/210	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом	7	7
Обсяг кредитів	7	7
Обсяг годин, зокрема:	210	210
Аудиторні	98	28
Модульний контроль	14	
Семестровий контроль	0	0
Самостійна робота	98	182
Форма семестрового контролю	Залік	

Типологія стилів і форм у мистецтві

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, зокрема:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	–
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	28	52
Форма семестрового контролю		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: опанування студентом комплексу теоретичних і практичних знань з теорії стилів та закономірностей розвитку літературного процесу.

Завдання:

Сформуувати такі компетентності:

Загальні:

Здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку. Спрямованість на розкриття особистісного потенціалу та самореалізацію. Прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху

Фахові:

Літературознавча (глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства): Знання про основні тенденції розвитку і своєрідність мовнолітературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури, історії зарубіжної літератури, фольклору. Розуміння основних проблем теорії літератури: література та дійсність, генезис і функція літератури, зміст і форма в літературі, критерій художності, літературний процес, літературний стиль, художній метод в літературі; проблем поетики: образ, ідея, тема, поетичний рід, жанр, композиція, поетична мова, ритм, вірш, фоніка в їх стильовому значенні.

Комунікативна професійно-орієнтована: Здатність застосовувати в професійній діяльності нормативні засоби мови в усному та писемному мовленні з урахуванням змістового наповнення, соціально-демографічних особливостей співрозмовника, специфіки ситуації спілкування та контексту. Здатність вільно й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), для розв'язання комунікативних завдань

Літературознавчо-критична: Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

Компетенція продуктивної творчої діяльності: Уміння працювати творчо, отримувати результат, ухвалювати нестандартні рішення та відповідати за них, здатність виявляти творчість і спонукати до неї у професійній діяльності.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання та розуміння:

Знання та розуміння лінгвістичних понять, правил фонетики, орфографії, орфоєпії, словотвору, граматики та пунктуації.

Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування

Розуміння української та зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу

Застосування знань та розумінь:

Вільне володіння базовим професійним категоріальнопоняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української мови та літератури.

Уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства.

Володіння методами і прийомами риторики та мовного впливу.

Формування суджень:

Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.

Здатність формувати судження про значення і наслідки своєї професійної діяльності з урахуванням соціальних, професійних і етичних позицій.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Стилі XI-XIV								
1	Поняття стилю. Контекстуальні та іманентні чинники формування стилю. Теорія стилів Д.Чижевського. Стилізація і пародія	4	2				2	
2	Монументальний стиль. Готика. Ренесанс	6	2	2			2	
3	Бароко	6			2		4	
4	Класицизм та просвітництво. Сентименталізм	6			2		4	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	24	4	2	4		12	
Змістовий модуль 2. Стилі XIX-XXI ст.								
5	Естетика і поетика романтизму.	6		2	2		2	
6	Реалізм та його течії	6			2		4	
7	Модернізм в українській літературі	6	2	2			2	
8	Український авангард: футуризм, конструктивізм, експресіонізм	6			2		4	
9	Проблема реалізму ХХ століття. Стилі та пошуки	6	2		2		2	
10	Філософія постмодернізму та її вплив на вітчизняну літературу	4			2		2	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	36	4	4	10		16	
	<i>Підготовка до проходження підсумкового контролю</i>							
	<i>Усього</i>	60	8	6	14		28	

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Стилі XI-XIV								
1	Поняття стилю. Контекстуальні та іманентні чинники формування стилю. Теорія стилів Д.Чижевського. Стилізація і пародія	4	2				2	
2	Монументальний стиль. Готика. Ренесанс	6					6	
3	Бароко	6					6	
4	Класицизм та просвітництво. Сентименталізм	6					6	
	Модульний контроль							
	<i>Разом</i>	22	2				20	
Змістовий модуль 2. Стилі XIX-XXI ст.								

5	Естетика і поетика романтизму.	6		2				4
6	Реалізм та його течії	6		2				4
7	Модернізм в українській літературі	8	2					6
8	Український авангард: футуризм, конструктивізм, експресіонізм	6						6
9	Проблема реалізму ХХ століття. Стили та пошуки	6						6
10	Філософія постмодернізму та її вплив на вітчизняну літературу	6						6
	Модульний контроль							
	<i>Разом</i>	38	2	4				32
	<i>Підготовка до проходження підсумкового контролю</i>							
	<i>Усього</i>	60	4	4				52

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Стилі XI-XIII

Тема 1.

Лекція 1. Поняття стилю. Контекстуальні та іманентні чинники формування стилю. Теорія стилів Д.Чижевського. Стилізація і пародія (2 год)

Поняття стилю. Стиль як індивідуальне використання мови. Стиль і поетика. Традиційна стилістика. Нова стилістика. Контекстуальні теорії зміни стилів. Стиль та світогляд доби. Іманентні теорії зміни стилів. Теорія культурних хвиль Д.Чижевського у контексті досліджень інших науковців (Ю.Тинянова. Д.Ліхачова). Стилізація і пародія як механізми розвитку літератури. Загальна характеристика стилізації і пародії: двоплановість (орієнтація на певний оригінал), трансформування, прагматизм співвідношення з оригіналом, пародійна «нев'язка планів». Д.Чижевський про пародію.

Тема 2. Монументальний стиль. Готика. Ренесанс

Література європейського Середньовіччя: раннє, розвинуте, пізнє. Романеск і готика. Монументальний стиль Києворуської доби. Релігійний світогляд авторів. «Слова про закон і благодать» Іларіона. Домірність, простота і зрозумілість монументального стилю. Готика: орнаментальність, мозаїчність, символічність. «Слово о полку Ігоревім». «Відкриття» людини і природи. Античний відгомін. Ідеал гармонії. Нерозвинутість нового стилю в Україні.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Стилі XIX-XXI ст.

Тема 3. Модернізм в українській літературі

Теорії Бергсона, Шопенгауера, Ніцше, Фрейда та інші як заперечення позитивізму. Модернізм як сукупність мистецьких течій. Загальна характеристика неоромантизму, символізму, імпресіонізму та інш. Розвиток модернізму в Україні. Дискусія про модернізм: тоді (Коцюбинський-Панас Мирний, Франко-Вороний) і тепер (С.Павличко, Т.Гундорова, М.Моклиця, Р.Мовчан).

Тема 4. Проблема реалізму XX століття. Стилі та пошуки

Реалістичні тенденції в українській літературі 20-х років. Неореалізм (В. Підмогильний, Б.Антоненко-Давидович). Реалізм у 2-ій пол. XX ст. Соціальний реалізм (Творчість У.Самчука, Д.Гуменної, С.Домазара). Фотореалізм та гіперреалізм (Цикл «Сибірські новели» Б.Антоненка-Давидовича).

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	2	20
Відвідування лабораторних занять	1	2	2	5	5
Виконання завдань практичних занять	10	2	20	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			75		123

Коефіцієнт: $198: 100=1,9$

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	0	0	2	2
Робота на семінарському занятті	10	0	0	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	6	60
<i>Разом</i>			21		83

Разом: 104 бали

6.2. Завдання для самостійної роботи

та критерії їх оцінювання

Денна форма

Тема 1. Поняття стилю. Контекстуальні та іманентні чинники формування стилю. Теорія стилів Д.Чижевського. Стилізація і пародія

Порядок виконання

Напишіть стилізацію і пародію, орієнтуючись на твір улюбленого письменника.

Вимоги до оформлення

Текст набирається машинописно шрифтом Таймз нью романз, 14 кеглем, одинарним інтервалом.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться визначення характерних якостей стилю письменника, впізнаваність, мовно-стилістична майстерність.

Тема 3. Бароко

Порядок виконання

1. Напишіть текст, відтворюючи стилістику бароко.

Вимоги до оформлення

Текст набирається машинописно шрифтом Таймз нью романз, 14 кеглем, одинарним інтервалом.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться визначення характерних якостей стилю, впізнаваність, мовно-стилістична майстерність.

Тема 4. Класицизм та просвітництво. Сентименталізм

Порядок виконання

Напишіть байку у стилі класицизму або текст у стилі сентименталізму.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. у попередній темі.

Тема 5. Естетика і поетика романтизму.

Порядок виконання

Напишіть текст у стилі романтизму.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. вище.

Тема 6. Реалізм та його течії

Порядок виконання

Напишіть текст у стилі реалізму.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. вище.

Тема 8. Український авангард: футуризм, конструктивізм, експресіонізм

Порядок виконання

Напишіть текст у стилі футуризму.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. вище.

Тема 10. Філософія постмодернізму та її вплив на вітчизняну літературу

Порядок виконання

Напишіть текст у стилі постмодернізму.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. вище.

Заочна форма

Тема 1-10.

Порядок виконання

Письмова відповідь на питання:

1. Літературний стиль як мистецтво доцільного відбору та ефективного використання мовних засобів.
2. Поняття монументального стилю. Головні характеристики
3. Орнаментальний стиль середньовічної літератури: світоглядне підґрунтя та стильові домінанти.
4. Образ саду, часу, Бога у барокових творах
5. Античні традиції у сприйнятті класицизму. Вимоги до форми.
6. Основні концепти романтизму: два світи, двійництво, ідеал, мистецтво, особистість, екзотика.
7. Вибір жанрових форм у літературі та малярстві реалізму.
8. Міф в естетиці і поезиці модернізму
9. Авангард та епатаж. Пародія в естетиці авангарду.
10. Що таке мистецтво з точки зору постмодернізму? (з точки зору живопису, кіно, театру тощо).

Критерії оцінювання:

1. Повнота розкриття теми.
2. Посилання на джерела.
3. Опертя на художні тексти.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1.

Передбачає тестову частину та аналіз тексту із визначенням стилю.

Модульний контроль 2

1. Передбачає тестову частину та аналіз тексту із визначенням стилю.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 25 балів, з них:
10 балів – тест, 15 балів – аналіз художнього тексту.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно A	90–100
Дуже добре B	82–89

Добре C	75–81
Задовільно D	69–74
Достатньо E	60–68
Незадовільно FX	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу F	1–34

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Типологія стилів і форм у мистецтві»

(денна форма)

Разом: 60 год., із них 8 год. – лекції, 6 год. – семінарські заняття, 14 – год. – лабораторні; контрольно-модульні роботи – 4 год., 28 год. – самостійна робота.

Модуль	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Назва модуля	Стилі XI-XIII			Стилі XIX-XXI ст.			
Кількість балів за модуль	75			123			
Теми лекцій	Поняття стилю. Контекстуальні та іманентні чинники (1 б) (формування стилю. Теорія стилів Д.Чижевського.		Монументальний стиль. Готика. Ренесанс (1 б)		Модернізм в українській літературі (1 б)		Проблема реалізму XX століття. Стилі та пошуки (1 б)
Теми семінарських занять	Монументальний стиль. Готика. Ренесанс (11 б)		Естетика і поетика романтизму. (11 б)		Модернізм в українській літературі (11 б)		
Теми лабораторних занять	Бароко (11 б)	Класицизм та просвітництво. Сентименталізм (11 б)	Естетика і поетика романтизму. (11 б)	Реалізм та його течії (11 б)	Український авангард: футуризм, конструктивізм,	Проблема реалізму XX століття. Стилі та пошуки (11 б)	Філософія постмодернізму та її вплив на вітчизняну
Самостійна робота	Самостійна робота 1-3 (15 б.)		Самостійна робота 4-7 (20 б.)				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)				
Підсумковий контроль	залік						

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1. Чижевський Д. ІУЛ/ Д.Чижевський. Тернопіль: Феміда, 1994. – 494 с.
2. Чижевський Д. Порівняльна історія слов'янських літератур: У 2-х книгах. / Д. І. Чижевський; передмова: М. К. Наєнко; пер. з нім.: О. Костюк, М. В. Ігнатенко. – Київ : Академія, 2005. – 287 с.

Додаткові:

1. Астаф'єв О. Стилізація /О.Астаф'єв. Ніжин: [б.в.] 1998. – 49 с.
2. Біла А. Український літературний авангард: пошуки, стильові напрямки/ А.Біла. – К. : Смолоскип, 2006. – 464с
3. Енциклопедія постмодернізму. – К. : Основи, 2003. – 656 с.
4. Ільницький О. Український футуризм (1914-1930) /Ільницький О.– Львів : Літопис, 2003.
5. Качуровський І. Пародія, травестія, пародійна містифікація. Бурлеск/І.Качуровський // Генерика і архітектоніка. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. – С. 295-305
6. Каневська Л. Психологічні виміри дихотомних моделей у романі Івана Франка “Лель і Полель” /Л.Каневська // Літературознавчі обрії. Праці молодих учених України. – К.: Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України 2002. – Вип.3. – С. 52-57.
7. Кудлей О. Рецепція байронізму в художньому світі Тараса Шевченка: дисертація канд. філол. наук: 10.01.05 / НАН України; Інститут літератури ім. Т.Г.Шевченка. - К., 2003.
8. Моклиця М. Модернізм як структура: філософія, психологія, поетика. Вид. 2, доп. І перероб. Луцьк : Вежа, 2002.
9. Наливайко Д. Зарубіжна література ХІХ сторіччя / Наливайко Д., Шахова К. К.: Заповіт, 1997.
- 10.Наливайко Д. Епістемологія й поетика реалізму / Д.Наливайко // Слово і Час. – 2004. – № 11. – С. 3 – 17
- 11.Тарнавський М. Майстерність психологічного аналізу чи ілюзія психологізму? (Два приклади: Панас Мирний і Нечуй-Левицький) // Слово і час. – 1992. – №8. – С. 75 – 79
- 12.Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. К.: Лаурис, 2016
- 13.Ушкалов Л. Ідеї та форми української барокової поезії //Есеї про українське бароко/ Л.Ушкалов. К.:Факт, 2006, С. 20-80
- 14.Ушкалов Л.Реалізм – це есхатологія. Харків: Майдан, 2011
- 15.Хархун В. Соцреалістичний канон: генеза, розвиток, модифікації / В.Хархун. Ніжин: Гідромакс, 2009. – 508 с.
- 16.О.Черненко Михайло Коцюбинський – імпресіоніст /О.Черненко. Торонто: Сучасність, 1977.- 345 с.
17. Черненко О. Експресіонізм у творчості Василя Стефаника /О.Черненко

- [б.м.]: Сучасність, 1989. – 280 с.
18. Чижевський Д. Поза межами краси (До естетики барокової літератури)//Філософські твори у 4-х т. /Д.Чижевський.- Т.2. - С.78-97.
  19. Чижевський Д. Слов'янський реалізм // Слово і Час. – 2004. – № 8. – С. 48 – 60.
  20. Чопик Р. Гоголь – Гоголь – і чорт / Ростислав Чопик // Слово і Час. – 2008. – № 10. – С. 61–67.
  21. Чопик Р. На шляху до вироку (питання “Франко і натуралізм” у літературознавстві та критиці 1879 – 1950-х років) /Р.Чопик // Укр. літературознавство. – 1996. – Вип. 62.

ДОДАТКИ

План семінарських та лабораторних занять

Семінар №1. Монументальний стиль. Готика. Ренесанс

11. Поняття монументального стилю. Головні характеристики.
12. Загальна характеристика творів монументального стилю (архітектура, живопис, література).
13. «Слово про закон і благодать» Іларіона як зразок монументального стилю.
14. Найхарактерніші мовні засоби «Слова...», їхня естетична наснага.
15. Орнаментальний стиль середньовічного мистецтва: світоглядне підґрунтя та стильові домінанти.
16. Стиль «Слова о полку Ігоревім»: мозаїчність, символічність, орнаментальність.
17. Європейський ренесанс та його українське втілення.

Завдання: 1. Законспектувати відповідні розділи з праць Д.Чижевського (позиція 1,2 у списку літератури).

2. проаналізуйте уривок зі «Слова о полку...», визначіть засоби орнаментального стилю.

Семінар №2. Естетика і поетика романтизму.

18. Романтичний світ як динамічна єдність.
19. Основні концепти романтизму: два світи, двійництво, ідеал, мистецтво, особистість, екзотика.
20. Поетика контрасту.
21. Фрагмент, поема, історичний роман та роман таємниць як продуктивні жанри літератури.
22. Романтизм у малярстві, архітектурі, ужитковому мистецтві.

Матеріал: романтичний живопис, світлини англійських садів, «Великий льох» Т.Шевченка, «Мцирі» Ю.Лермонтова, «Чорна рада» П.Куліша, «Травнева ніч», «Страшна помста» М.Гоголя.

Завдання: законспектуйте характеристики течій романтизму з праці Д.Наливайка (позиція 9 у списку літератури) та ознайомтесь зі статтею Р.Чопика «Гоголь – Гоголь – і чорт» (поз. 20).

Семінар №3. Модернізм в українській літературі

1. Міф в естетиці і поетиці модернізму.
2. Імпресіонізм як місток між реалізмом і модернізмом.
3. Символісти й неокласики в українській і світовій літературі.
4. Канонічні строфи як втілення ідеї про гармонію.
5. Змістотвірна форма в естетиці модернізму.

Матеріал: живопис О.Мурашка, В.Кричевського, архітектурні проекти В.Городецького, В.Кричевського, «Лісова пісня» Лесі Українки, «На острові»

М.Коцюбинського, «Блакитний роман» Г.Михайличенка, сонети М.Зерова і М.Рильського, поезія М.Вінграновського, О.Зуєвського.

Лабораторне заняття №1. Бароко

1. Законспекуйте праці Л.Ушкалова та Д.Чижевського (поз. 13 та 18 у списку літератури).
2. Поділіться на 3 групи, доберіть своїй групі барокову назву, створіть герб, гербову поезію та презентуйте барокову поезію, барокову драматургію та барокову прозу, залучивши зразки барокового живопису, музики, архітектури. Форма презентації довільна (бесіда, драматизована постановка, електронна презентація, відео тощо).

Лабораторне заняття №2. Класицизм та просвітництво. Сентименталізм

1. Ознайомтесь із працею Н.Буало «Мистецтво поетичне». Сформулюйте основні положення класицистичної естетики. Створіть порівняльну таблицю класицистичної естетики та власного бачення естетичних канонів. Проілюструйте прикладами (матеріал: архітектурні зразки, парадні портрети, оди та «Енеїда» І.Котляревського, байки П.Гулака-Артемівського, П.Білецького-Носенка).
2. Прочитайте твори Г.Квітки-Основ'яненка «Сердешна Оксана» та «Щира любов». Визначте ідеї Просвітництва у них та прокоментуйте з погляду сучасності.

Лабораторне заняття №3. Естетика і поетика романтизму

1. Поділіться на групи та презентуйте одну з течій романтизму (за Д.Наливайком), спираючись на твори Т.Шевченка, Ю.Лермонтова, А.Міцкевича, Д.Байрона, П.Меріме, М.Гоголя, Е.-Т-А. Гофмана, В.Скотта, М.Шеллі та ін.
2. Ознайомтесь з фільмами: «Леді Кароліна Лем», «Мері Шеллі та Франкенштейн», поміркуйте про образ митця у часи романтизму. На парі напишіть біографію містифікованому митцю-романтика.
3. Перегляньте фільм «Едвард Руки-ножиці» та прочитайте повість «Дике полювання короля Стаха» В.Короткевича. Які романтичні концепти присутні в них?

Лабораторне заняття № 4. Реалізм та його течії

1. Ознайомтесь з працями Д.Наливайка, М.Тарнавського та Л.Ушкалова про реалізм (10, 12 і 14 у списку літератури), порівняйте концепції реалізму.
2. Прочитайте оповідання І.Франка «Батьківщина» (роман «Лель і Полель»), «Пан Коцький» та «Серед темної ночі» Б.Грінченка, роман «Старосвітські батюшки та матушки» І.Нечуя-Левицького. Співвіднесіть ці тексти з соціальною, етнографічною та психологічною течією реалізму. Представте ці течії, покликаючись на тексти.

Лабораторне заняття №5. Український авангард: футуризм, конструктивізм, експресіонізм

1. Ознайомтесь з працями А.Білої та О.Ільницького (2 і 4 у списку літератури).

2. Поділіться на групи та, покликаючись на живопис Мунка, А.Матіса, П.Пікасо, К.Малевича, О.Екстер, архітектура конструктивістів, роман «Двері в день» Г.Шкурупія, поезомалярство М.Семенка, розкрийте одне з питань: «Абстрактний живопис та неміметична поезія: у пошуках сенсу», «Авангардисти й ужиткове мистецтво», «Авангард та епатаж. Пародія в естетиці авангарду», «Художнє явище експерименту» (форма презентації будь-яка).

Лабораторне заняття №6. Проблема реалізму ХХ століття. Стилi та пошуки

1. Прочитайте тексти: «Мертві не воскресають», «Спокуса», «За ширмою» Б.Антоненка-Давидовича, «Військовий літун» В.Підмогильного, «Цибуляне весілля» І.Качуровського.
2. Поміркуйте, які якості їх не відповідають естетиці реалізму ХІХ ст., що змінилося в художньому світі реалізму ХХ ст.?

Лабораторне заняття №7. Філософія постмодернізму та її вплив на вітчизняну літературу

1. Поділіться на трійки та розкрийте такі питання з точки зору: 1- читача, глядача; 2- митця, 3- критика: «Мистецтво з точки зору постмодернізму», «Поетика подвійного кодування постмодерністських творів», «Інтертекстуальність як чинник поетики», «Хронотоп бібліотеки у Борхеса, Еко, «Винничука», «Верлібр у постмодернізмі», «Що таке пастиш?» «Ретророман», «Альтернативна історія і творчість В.Кожелянка», «Монодрама – самотність на сцені?»